

Het begin van een speelplan in de verdediging

Om je succesvol te verdedigen moet het geschut al in stelling zijn gebracht voordat de aanval begint. Vertaald in bridgetermen betekent dat dat je goed moet luisteren naar het biedverloop van de tegenstanders en op basis daarvan al een soort plan moet opstellen.

De uitkomst is daar een wezenlijk onderdeel van. Vaak valt te beluisteren dat de uitkomst een gok is, een schot in de blinde. Dat is terecht als u een biedverloop als 1♥-4♥ voor uw kiezen krijgt, maar soms geeft het bieden van de tegenpartij u voldoende informatie voor een uitkomst die gebaseerd is op een speelplan in de verdediging. Kijkt u eens naar de volgende westhand:

1. Geen troefstart

♠ A752

♥ H73

♦ 9

♣ HVB54

En u hoort het volgende biedverloop:

Zuid	U (West)	Noord
1♠	(2♣)	2♦
2♥		3♠
4♠		pas

Misschien zult u direct naar ♦9 grijpen om eventueel een aftroever te maken. Dat is om meerdere redenen geen goede start. Ten eerste is het zeer onwaarschijnlijk dat uw partner ooit aan slag komt. U hebt zelf 13 punten en de tegenpartij biedt een manche. Belangrijker is echter nog dat u de leider een gratis tempo geeft. Om dit duidelijk te maken het volgende spel.

Spel 1

♠ V104

♥ VB

♦ AH762

♣ 1073

♠ A752

♥ H73

♦ 9

♣ HVB54

N

W O

Z

♠ 6

♥ 8642

♦ V10854

♣ 986

♠ HB983

♥ A1095

♦ B3

♣ A2

Na de start van ♦9 speelt het spel zichzelf. De leider staat alleen ♠A, ♥H en een klaverenslag af. Dat kunt u moeiteloos zelf nagaan. Na de start van ♣H is de verdediging wel succesvol. De leider moet ♣A de eerste of de tweede ronde pakken en zal waarschijnlijk aan de troeven beginnen. U houdt ♠A tweemaal op en daarna is de leider volstrekt kansloos.

De sleutel voor uw uitkomst lag in de troeflengte die u tegen had. Door de aanval in klaveren probeert u de troefcontrole van de leider te ondermijnen. Uw tactiek is erop gericht om de leider te dwingen te troeven in de lange hand en als u dat begrijpt kunt u logisch afleiden waarom ♠A tweemaal opgehouden moet worden. Het leidt tot de volgende belangrijke stelling:

Als u troeflengte tegen hebt, is het vaak verstandig om met uw langste kleur uit te komen

2. Wel troefstart

Een andere giftige pijl die u kunt afschieten tegen een vijandelijk contract is de troefstart. U moet daar een goede reden voor hebben. De troefstart moet dus gebaseerd zijn op een speelplan. Als u bijvoorbeeld in het voorgaande voorbeeld troef start dan slaat u de plank helemaal mis. Een voorbeeld om aan te geven wanneer een troefstart wel deugt. U zit weer west:

♠ B952	En u hoort het volgende biedverloop:		
♥ H64			
♦ 75	Zuid	U (West)	Noord
♣ HV105	1♣		1♦
	1♥		2♥
	4♥		pas

Deze kaart schreeuwt om een troefstart. Uw speelplan is er namelijk op gebaseerd om klaverenslagen te gaan maken. Omdat u achter de zuidkaart zit heeft dat een goede kans van slagen, mits dummy's troeven geen roet in het eten gooien. Vandaar dat u onmiddellijk de aanval moet openen op de troefslagen van de dummy. Het volledige spel:

Spel 2	♠ 8763		
	♥ V982		
	♦ AB63		
	♣ 6		
♠ B952	N	♠ A104	
♥ H64	W O	♥ 53	
♦ 75	Z	♦ V1092	
♣ HV105		♣ 9732	
	♠ HV		
	♥ AB107		
	♦ H84		
	♣ AB84		

Eerst eens nagaan dat het maken van tien slagen na bijvoorbeeld een schoppenstart een goede leider geen problemen geeft. De eerste slag is dan voor ♠A bij oost, die het beste troef naspeelt. Nu moet de leider inzien dat er een veilige weg is naar tien slagen. Pak ♥A (!), ♣A, klaveren getroefd, schoppen naar de Heer, klaveren getroefd, ruiten naar de Heer en weer klaveren getroefd. De leider maakt dan in totaal zes troefslagen, een schoppenslag, ♦AH en ♣A. Na een troefstart is het een ander verhaal. De leider pakt in de hand, speelt ♣A, klaveren getroefd, ruiten naar de Heer, klaveren getroefd en dan stukt de machine. Schoppen na is voor de Aas van oost, die met zijn tweede troef de leider kansloos maakt. Al met al kunt u de volgende regel aanhouden:

Als u tegen zit in een door de leider geboden kleur is een troefstart vaak een verstandige keuze

Bij deze voorbeelden werd uw uitkomst ingegeven door een speelplan in de verdediging. Vaker is het echter zo dat een blik op de dummy evenveel in combinatie met de bieding u een aardig idee geven over een mogelijk succesvolle verdediging. Stel, u bezit de volgende westkaart en na de uitkomst van ♠H tegen het eindcontract van 4♥ komt ook de dummy in beeld:

Spel 3	♠ B72		
	♥ HB5		
	♦ AHV92		
	♣ 72		
♠ HV103		N	
♥ V106		W	O
♦ B108			Z
♣ H53			

Op ♠H speelt de leider klein bij uit de dummy en uw partner verblijdt u met de ♠8, een aansignaal. Desalniettemin zijn uw vooruitzichten voor de verdediging niet goed te noemen. Uw ♥V zit in de snit en de ruiten vallen uitermate gunstig voor de leider. Waar kan eventueel de downslag vandaan komen. Een blik op het volledige spel geeft u misschien het goede idee:

Spel 3	♠ B72			
	♥ HB5			
	♦ AHV92			
	♣ 72			
♠ HV103		N		♠ A84
♥ V106		W	O	♥ 92
♦ B108			Z	♦ 543
♣ H53				♣ 109864
	♠ 965			
	♥ A8743			
	♦ 76			
	♣ AVB			

U speelt in de tweede slag ♠3 na voor de Aas van uw partner en de derde schoppenlag is voor uw Vrouw. Nu speelt u moedwillig, en dat kan uw partner ook zien, de dertiende schoppen in en dan gaat de volgende regel in:

Als uw partner in de driedubbele renonce speelt, moet u zo hoog mogelijk troeven

In dit geval moet oost dus ♥9 bijspelen en dat doet de leider pijn. We noemen deze speelfiguur troefpromotie: door een hoge troef van uw partner wordt het troefbezit van de tegenpartij zodanig beschadigd dat één van uw eigen troeven promoveert tot slag.

Deze belangrijke speelfiguur komt ook in meer alledaagse verschijning voor. Weer zit u west, het eindcontract is 3♠ en u komt als west uit met ♦A. De volgende dummy komt in beeld:

Spel 4	♠ 1092	
	♥ AB97	
	♦ V84	
	♣ H72	
♠ B3		N
♥ 54	W	O
♦ AH10765		Z
♣ A108		

Op uw start speelt uw partner de ♦9 bij, een aansignaal. In de tweede slag speelt u ♦H, bij partner komt de twee en bij de leider verschijnt de Boer. U speelt ruiten door en nu even weer het hele spel in beeld:

Spel 4	♠ 1092		
	♥ AB97		
	♦ V84		
	♣ H72		
♠ B3		N	♠ H5
♥ 54	W	O	♥ V1083
♦ AH10765		Z	♦ 92
♣ A108			♣ B9643
	♠ AV8764		
	♥ H62		
	♦ B3		
	♣ V5		

Oost moet de nagespeelde ruiten met ♠H troeven om het de leider zo moeilijk mogelijk te maken (hij moet dan wel kunnen weten dat west een zeskaart ruiten heeft). Let er wel op dat het naspelen van ruiten nog een ander doel nastreeft, namelijk het 'doden' van de ♦V alvorens de troeven getrokken zijn. Anders heeft zuid in een later stadium van het spel, als de troeven getrokken zijn, de mogelijkheid om op ♦V een harten weg te gooien. Tenslotte, om de discussie rond dit spel te beëindigen, zuid hoeft ♠H niet over te troeven. Ziet u hoe hij 3♠ altijd maakt?

Resumerend, de verdediging begint met de uitkomst en diezelfde uitkomst kan al gebaseerd zijn op een plan. We hebben twee voorbeelden daarvan gezien:

- a) Start met de langste kleur als je in troef tegen zit
- b) Start troef als je in de bijkleur van de leider tegen zit

Na de uitkomst kan een blik op de dummy u de juiste weg wijzen. We hebben als voorbeeld hier troefpromotie aan u getoond, maar het algemene idee is dat u in de gaten moet hebben waar uw mogelijkheden liggen op het ontwikkelen van slagen in de verdediging. Het is in het algemeen zo dat de leider veelal op zijn gemak de slagen kan ontwikkelen. In de verdediging geldt echter dat u snel moet zijn. Een verloren tempo kan het contract weggeven.

Spel 1	♠ HVB72		
N/-	♥ A7		
	♦ HV98		
	♣ H5		
♠ 6		♠ A543	
♥ 1085	N	♥ VB943	
♦ 732	W O	♦ AB5	
♣ V96432	Z	♣ 7	
	♠ 1098		
	♥ H62		
	♦ 1064		
	♣ AB108		

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♠	pas	1SA
pas	3♦	pas	4♠
pas	pas	pas	

Oost moet harten starten en ♠A twee keer ophouden. Oost komt in de ruitenkleur tweemaal aan slag en speelt steeds harten door. Met troefaas-vierde is het vaak goed pas in de derde troefslag te nemen. Na de start van ♣7 heeft de leider geen enkel probleem!

Spel 2	♠ B72		
O/NZ	♥ 64		
	♦ 85		
	♣ H97543		
♠ H854		♠ 6	
♥ 52	N	♥ HB973	
♦ HB109	W O	♦ AV63	
♣ V62	Z	♣ A108	
	♠ AV1093		
	♥ AV108		
	♦ 742		
	♣ B		

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	1♥	1♠
1SA	pas	2♦	pas
pas	2♠	pas	pas
3♦	pas	pas	pas

Een competitief biedverloop dat OW wel zal winnen. Het spelen is een tweede. Na ♣B-start is het klaverenprobleem voor de leider opgelost. Na de veel betere troefuitkomst (zuid zit "tegen" in de bijkleur van de leider), gevolgd door steeds troef inspelen zodra NZ aan slag zijn, lijkt de leider één down te gaan.

Spel 3	♠ V654		
Z/OW	♥ A876		
	♦ HV5		
	♣ V9		
♠ AH1083		♠ 92	
♥ 1092	N	♥ B4	
♦ 94	W O	♦ B1083	
♣ A43	Z	♣ B10862	
	♠ B7		
	♥ HV53		
	♦ A762		
	♣ H75		

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♦
1♠	doublet	pas	2♥
pas	4♥	pas	pas
pas			

♠A, ♠H en ♠3 na!! West moet zijn partner dwingen zo hoog mogelijk te troeven. Als hij ♠10 naspeelt zal een goede leider klein leggen en ook dan moet oost troeven met ♥B. In een goed partnership bespaar je elkaar dat soort beslissingen.

Spel 4	♠ 106		
W/Allen	♥ H1095		
	♦ V83		
	♣ HV108		
♠ HVB32		♠ A94	
♥ AV4	N	♥ 872	
♦ 92	W O	♦ AH754	
♣ B64	Z	♣ 73	
	♠ 875		
	♥ B63		
	♦ B106		
	♣ A952		

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
1♠	pas	2♦	pas
2SA	pas	4♠	pas
pas	pas		

Op ♣H signaleert zuid aanmoedigend. Noord moet ♣V en klaveren naspelen om de dummy voortijdig te laten troeven. Speelt noord geen klaveren na, dan kan de leider de ruitenkleur vrijtroeven en na driemaal troeftrekken (eindigend in de dummy) twee vrije ruiten maken. Niet makkelijk te zien, omdat de verleiding om harten te spelen erg groot is.

Spel 5	♠ 832		
N/NZ	♥ AH654		
	♦ 983		
	♣ 107		
♠ AVB1076		♠ H9	
♥ 108	N	♥ B93	
♦ 1065	W O	♦ H74	
♣ H6	Z	♣ AVB82	
	♠ 54		
	♥ V72		
	♦ AVB2		
	♣ 9543		

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	pas	1♣	pas
1♠	pas	1SA	pas
3♠	pas	4♠	pas
pas	pas		

Noord start ♥A en zuid moet de harten, ondanks het bezit van ♥V, afsignaleren. Zuid wil immers liever een ruitenswitch. Geeft hij zonder nadenken een aansignaal ("ik heb toch ♥V") dan speelt noord natuurlijk ♥H en harten na, waarna de leider geen problemen meer heeft. Alleen bij ruiten-naspel kan het contract down gaan.

Spel 6	♠ 10		
O/OV	♥ HVB8		
	♦ H54		
	♣ 108765		
♠ HVB4		♠ 732	
♥ 95	N	♥ 432	
♦ VB7	W O	♦ 9862	
♣ B942	Z	♣ AV3	
	♠ A9865		
	♥ A1076		
	♦ A103		
	♣ H		

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	pas	1♠
pas	1SA	pas	2♥
pas	3♥	pas	4♥
pas	pas	pas	

Na een troefstart is de leider bij goede verdediging kansloos. Het beste is ♥H te nemen en klaveren te spelen. Oost moet opstappen en een tweede troefronde spelen. Het lukt nu niet meer om de schoppen of de klaveren hoog te spelen zonder verlies van de troefcontrole. Ook een gedeeltelijke cross-ruff levert de leider slechts negen slagen.

Spel 7	♠ 5		
Z/Allen	♥ 652		
	♦ 10875		
	♣ V7542		
♠ AH63		♠ B9742	
♥ B8	N	♥ V107	
♦ HV932	W O	♦ AB	
♣ A8	Z	♣ 1096	
	♠ V108		
	♥ AH943		
	♦ 64		
	♣ HB3		

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♥
doublet	pas	2♠	pas
4♠	pas	pas	pas

Op ♥A speelt noord ♥2 bij, afwijzend. Zuid kan nu zien dat er haast geboden is. Niet alleen dreigt er een harten hoog te worden, maar ook de ruitenkleur in dummy is een slagenbron. Nu zuid nog troefcontrole heeft, moet er dus actie ondernomen worden. Oost heeft via het bieden een punt of acht beloofd en dus heeft noord hooguit twee punten. Dat kan ♣V zijn! Daarom gewoon de klaverenswitch proberen. Het kan niets kosten, maar erg veel opleveren.

Spel 8	♠ 62		
W/-	♥ HVB976		
	♦ HV6		
	♣ A2		
♠ AHV93		♠ 84	
♥ 5	N	♥ A843	
♦ A73	W O	♦ 1095	
♣ B754	Z	♣ V1098	
	♠ B1075		
	♥ 102		
	♦ B842		
	♣ H63		

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
1♠	3♥	pas	pas
pas			

Oost start ♠8, via ♠10 naar ♠V. West vervolgt ♠A en ♠9 (duidend op een ruiten-entree). De leider troeft met ♥9, maar oost moet niet overtroeven! Harten naar ♥10 duikt oost ook en ♥B neemt hij pas met ♥A. Nu met ruiten oversteken naar ♦A van west, waarna deze ♠H speelt. Noord is machteloos: ♥8 wordt de downslag. Deze troefpromotie werkt niet als oost eerder ♥A genomen heeft.